

ชื่อนิสิต ธิปาง ศิริเสถียร

รหัสนิสิต 67350024

การสำรวจทุนทางวัฒนธรรม

ชื่อชุมชน/ย่าน แหลมแท่น บางแสนชลบุรี

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทุนทางวัฒนธรรม

1.1 สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม

ชุมชนแหลมแท่นตั้งอยู่ริมชายฝั่งทะเลบางแสน มีลักษณะภูมิทัศน์เป็นแหลมที่ยื่นออกไปในทะเล รายล้อมด้วยโขดหิน ธรรมชาติ และทิวทัศน์ที่งดงาม ในพื้นที่แห่งนี้มีศาลเจ้าพ่อแหลมแท่น ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้านและชาวประมงในชุมชนมาอย่างยาวนาน ศาลแห่งนี้มีตำนานเล่าว่า “เจ้าพ่อแหลมแท่น” คือวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ที่คอยปกป้องรักษาคนเดินเรือและผู้สัญจรทางทะเล ทำให้เกิดความศรัทธาและมีการประกอบพิธีบูชาเป็นประจำทุกปีสะท้อนถึงรากฐานความเชื่อของชุมชนที่ยังคงดำรงอยู่อย่างชัดเจน

1.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชุมชนแหลมแท่นยังอุดมไปด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจับสัตว์ทะเลด้วยเครื่องมือพื้นบ้าน การแปรรูปอาหารทะเลโดยเฉพาะ “ปลาหมึกแดดเดียว” ซึ่งเป็นของขึ้นชื่อของพื้นที่ และการคัดแยกของทะเลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ความรู้เหล่านี้มักถูกถ่ายทอดผ่านครอบครัวและกิจกรรมในชุมชน สะท้อนถึงการสืบสานวัฒนธรรมที่ยังคงเกิดขึ้นในวิถีชีวิตประจำวัน

1.3 ประเพณีและความเชื่อ

ในชุมชนมีประเพณีไหว้ศาลเจ้าพ่อแหลมแท่นจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีโดยชาวประมงในพื้นที่เพื่อความเป็นสิริมงคลและขอโชคลาภ กิจกรรมปล่อยเต่าทะเลเพื่อเป็นสิริมงคล

1.4 อาหารและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

นอกจากความโดดเด่นทางอาหารพื้นบ้านที่โดดเด่นของอาหารและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ปลาหมึกแดดเดียว ต้มส้มปลากระบอก หอยจ๊อทะเลสด ผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ ของฝากจากทะเล เช่น กุ้งแห้ง ปลาทุเล็ม และเครื่องประดับจากเปลือกหอย

1.5 บุคคลสำคัญและเรื่องเล่าท้องถิ่น

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในชุมชนแหลมแท่นมักเป็นชาวประมงอาวุโส เช่น “ลุงหมี” ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือในฐานะผู้มีความรู้เรื่องทะเลและเป็นผู้ดูแลศาลเจ้าพ่อแหลมแท่น ร่วมกับกลุ่มผู้สูงอายุที่คอยบอกเล่าเรื่องราว ตำนาน และประวัติศาสตร์ของพื้นที่แก่คนรุ่นใหม่ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่ไม่สามารถประเมินค่าได้

ส่วนที่ 2: การใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์และการสร้างสรรค์

จากการสำรวจครั้งนี้พบว่า ชุมชนแหลมแท่นมีศักยภาพอย่างมากในการนำทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมพาทัวร์วิถีชีวิตท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ทำให้ได้ทดลองเป็นคนในพื้นที่ 1 วัน เริ่มจากกิจกรรม การเรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง การทำอาหารพื้นบ้าน การเวิร์กช็อปเครื่องประดับจากเปลือกหอย รวมถึงการนำเสนอเรื่องเล่าเกี่ยวกับเจ้าพ่อแหลมแท่นในรูปแบบที่ทันสมัยและเข้าถึงเยาวชนและนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

ในส่วนของการเสนอแนะที่สำคัญในการอนุรักษ์ทุนทางวัฒนธรรมในชุมชนนี้ คือการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ให้มีบทบาทในการสืบสานประเพณีและภูมิปัญญา การจัดกิจกรรมเรียนรู้ในโรงเรียนท้องถิ่น หรือการจัดงานประจำปีที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมจะช่วยสร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง ขณะเดียวกันก็ช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

จากการศึกษาพบว่าชุมชนแหลมแท่นเป็นพื้นที่ที่มีทุนทางวัฒนธรรมอันหลากหลายและเข้มแข็งทั้งในด้านภูมิทัศน์ ความเชื่อ ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตที่ผูกพันกับทะเล การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการอนุรักษ์จะช่วยให้ชุมชนสามารถรักษาอัตลักษณ์ของตนไว้ได้อย่างมั่นคง พร้อมกับต่อยอดสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ยั่งยืนในอนาคต